

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.

Félévre 4 kor.

Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 20 fil.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,
hová a lap szellemi
részét illető minden
közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Kaposvár, Zárd-utca
17. szám,
hová az előfizetések
és a lap szétküldésére
vonalközvetítő felszólalás-
intézendők.

Pénzügyeink és az önálló
vámterület.

A vámönállóság kivívása legközvetlenebb és legnagyobb nemzeti feladataink egyike. Evvel a kérdéssel minden vonatkozásában teljesen tisztában kell lennünk, hogy a siker reményével vehessük fel érte a küzdelmet. Azért erről a kérdéstről nem lehet eleget beszélni vagy írni. Folyton aktuális ez.

Lényeges kihatása lesz a vámterületi különválásnak állami pénzügyeinkre is. Közgazdasági érdekeinknek ezen igen fontos ágazata általában igen mostoha elbánásban részesül. A mindenkori pénzügyminiszter elmondja évenként obligát budget-beszédét, ami olyan langyos víz fele, nincs benne valódi tartalom.

Aztán megindul hónapokra a budget vita s mindenről beszélnek — csak állampénzügyeinkről nem. Ilyenkor kerülnek elő leggyakrabban a politikai fából való vaskarikák, a hazabeszélések, úgy, hogy a költségvetési vita a komoly embert arról győzi meg, hogy a tisztelt ház szónokai állampénzügyeink helyzetével, azok egész műveltségével, államadóságaink ügyével, államháztartásunk viszonyaival a községek és törvényhatóságok háztartásához, pénzügyeink szociális kihatásaival aligha vagyunk tisztában, pedig legnagyobb fontosságú kérdések ezek.

Pénzügyi politikánk gyökeres reformra szorul. A folyton növekedő állami kiadások mellett lehetetlen azon adóügyi berendezkedés alapján maradnunk, melyet az abszolutizmus idejében a magyarság letörésére eszelt ki az osztrák politika. Mi ezt változás nélkül átvettük, foltozgató adóügyi politikánkkal kinövéseit csak megnöveltük — és sikerült is a gentryt anyagilag letörni.

Égetően jelentkezik már egy nagy koncepciójú pénzügyi reform szükség. De nagy tudományú minisztereink még mindig csak „tanulmányozzák“ a kérdést — mely jóformán a kiegyezés óta napirenden van. A miniszterelnök és a pénzügyminiszter is ígérték, hogy nyári pihenésük alatt is tanulmányozni fogják. Tisza István már csecsemő kora óta készül a miniszterelnöki pályára, azóta folyton tanulmányoz, mindig csak tanulmányoz . . . olyan a tanulmányos gróf ur, mint az a bizonyos tudós, akinek nagy vala a tudománya, — de kevés a vágott dohánya.

Mit gondol, ha a parlamenti rendszert törvénybe iktatás előtt addig tanulmányozták volna, mint ma az adóügyi reformot, volna-e ma már képviseleti alkotmányunk? Nem volna. Akkor az akarat és tetterő hiányát nem kellett markirozni a lázas tanulmányozás hamis álarcaival, mert az akkori vezető politikusokban volt erő és bátorság cselekedni is, amint hogy cselekedtek is.

Akkora és annyi a terhünk, hogy nem engedhetünk a bennünket megillető jövedelemből semmit elzsarolni.

Az egyik ilyen elzsarolt jövedelem a vámjövdelem hiánya, melyet elvesztünk, mert Ausztria felől vámsorompóink nincsenek.

Ugyanis a magyar állam elesik a 873-864 millió korona értéket képviselő osztrák behozatal után eső s átlagos számítás szerint 50-60 millió koronára rugó vámbevételről, amit az önálló vámok hiányában ki nem vehetünk és be nem szedhetünk.

A másik, azon illetéktelenül kiszarolt összeg, melyet az osztrák kereskedők és iparosok a magyar közönség zsebéből elharácsolnak a közös vámterület áldásos hatása alatt, mert most az osztrák gyáros a vámtétellel drágábban adja nekünk portékáját s így a vámot tulajdoképen mi fizetjük. A mi fogyasztásunk tehát ennyivel drágább, csak hogy fogyasztóink most nem az állam pénztárába, hanem az osztrák zsarolók zsebébe fizetik. Anélkül tehát, hogy egy krajczárnyi adóemelés kellene behozni, vagy fogyasztásunkat egy fillérrel is megdrágítani, állami bevételeinket 50-60 millió koronával lehetne emelni s nagy nemzeti céljaink elérésére a szükséges összegek rendelkezésre állának.

Állampénzügyeink ezen hatalmas fellendítése alkalmul szolgálhatna a folyton tanulmányozott valuta és adóreformi kérdéseknek végre-valahára való megoldására, hogy a közterhek igazságosan, méltányosan osztassanak fel, s azok viseljék, kiket megillet; ennek bekövetkezni kell, ha csak crónket végképen kimeríteni nem akarjuk. Ezt pedig nem akarjuk, mert az erők végkimerülése haldoklás s ezt elmaradhatlanul követi a halál.

— A szatmármegyei függetlenségi-párt.

Ébrednek az ország igazi függetlenségi közönsége. Egymásután nyilatkoznak meg a függetlenségi választókerületek. Legutóbb a Szatmármegyei összes függetlenségi kerületek vezérterfiai által aláírt, a központ politikáját elítélő, minden megyei párttaghoz

megküldött körirat jelent meg, mely szószerint így hangzik:

„Tisztelt párttag ur!

Az országos függetlenségi 48-as párt kebelében történtek után, szükség van az utjelzőre, mely a zavaros helyzetből kivezesse a pártot, megnyugtassa s jövőre tájékoztassa magatartására a nemzetet.

A magyar szabadság főalkatrészeiről, a magyar nyelvről, a magyar hadseregről s a magyar nemzeti szellemről — lévén szó, kihez fordulhatnánk más-hoz, mint Kossuth Lajos szelleméhez. — mint a zsidókat Mózes vezette ki az egyiptomi sötétségből, úgy nekünk is Kossuth Lajos volt az apostolunk.

Ő vezetett minket a szabadság zászlója alá s midőn egy dicsőséges önvédelmi harc után egy idegen hatalom által leverettünk, ő képviselte a nemzeti eszméhez megalkuvás nélkül való szívós ragaszkodást; élete, egy emberöltőn keresztül való számkivetése, halála maga volt az élő tiltakozás az osztrák hatalom előtti meghajlás ellen.

A mostan lezajlott parlamenti harcban Kossuth Lajos e zászlaját vette kezébe az országos függetlenségi 48-as párt, fennen lobogtatta azt s az ország polgárainak Budapestre felvonult tiltakozó ezrei előtt fogadta fel, hogy azt nem teszi le addig, míg az osztrák nemzeti követeléseinket egytől-egyig nem teljesíti. — És a párt meghajolt az első akadály előtt, néhány ezer pöttartalékos és hároméves katona szenvedése elég volt, hogy őt le-szerelésre bírja.

Pedig a világtörténelem tanúsága szerint a szabadság csakis véres földben terem; vérről kell azt öntözni és ahol meghonosodott, mindenütt voltak annak mátyrjai.

Egy radikális pártnak kicsinységek előtt meghajolni nem lett volna szabad s a lelkesedés lángját ha egyszer felkeltették, nem lett volna szabad kialudni engedni.

Ez indokok alapján a szatmármegyei függetlenségi párt Kossuth Lajos szelleméhez fordul és a meg nem alkuvás apostolának névnapját meg akarja ünnepelni, hogy az ő emlékéből merítsünk erőt a küzdelemre s öntsünk bizalmat abba a népbe, a melyik hitében, lelkesedésében, hazafiúi kitartásában annyira csalódott.

Ezt a politikát követte a „Népjog“ eddig, követi most és követni fogja ezután is.

Elnöki felületesség. A képviselőháznak e hó 19-én tartott, múlt ülészakbeli legutolsó ülésén, báró *Feilitzsch* Arthur a képviselőház alelnöke, két olyan kormány javaslatot jelentett ki országos határozat gyanánt, a melyeket a képviselőház még nem is tárgyalta. Az ellenzéken uralkodó vélemény szerint ez a példátlan felületességgel elkövetett hiba csakis a képviselőház nyílt ülésén hozható helyre, mi okból — úgy értesülünk — már ívet is kö-

röznek az ellenzéki képviselők körében, a melylyel a képviselőház sürgős öszszehívását fogják az Elnökségtől követelni. Ilyen is csak a Tisza érában történhetik!

— Széles jó kedvükben, mert nagy a tartós békében a hitük, áldomást isznak az osztrák tábornok urak, s hogy ne csak világhírű vitézségükről, de hagyományos bölcsességükről is tanúságot tegyenek, szónokolnak »egységes hadseregről, ezen egység ellen intézett, de szerencsésen elhárított támadásokról.« Persze, hogy a támadók mi magyarok vagyunk, a védelemnek szerencsés elhárítói pedig ők volnának a tábornok urak! Győzelmük mámorában megmarják a bagázs magyart s fenyegetik alkotmányát. No hát ez még nem nagy baj, erősebb legények foga is kitörött már az ilyen kísérletben. Ezeknek az uraknak nagyon izlik a magyar kenyér, de nem jut eszükbe, hogy azt még mi tartjuk kezünkben s nem lenne szerencsés vállalkozó az, a ki megkísérlelé, hogy azt tőlünk erővel vegye el. A mikor a tábornokok fenyegetéskednek, vérszemet kapnak a kapitányok is. Klopfi Pista kapitány nagyot gondolt s ráduplázott a tábornoki felköszöntőkre, ő megmutatja, hogy még különb legény, a mit azok beszéltek, azt ő nótában huzatja el; el is muzsikáltatta augusztus 18-án királyunk születésnapján a diszlakomára összegyűjtött vendégeinek a »Gott erhalte.« Nohát huzzad csak, huzzad csak keservesen, hogy az alvó felébredjen Urak, nem veszett ám még magja a Klumi ködnek. Jó lesz észre térni.

Elhetetlenség.

Panaszkodni tudunk, szür alatt független mutatni, sőt még koronként lármázni is tudunk, de következetesen helyt állani, öntudatosan követelni a mihez Isten és ember előtt jogunk van, ezt már nem tesszük meg; pedig e nélkül mondhatjuk ezerszer,

T A R C Z A.

Irén.

Emléke felhőtlen gyermekkoromnak
Ragyogd be őszre való életem . . .
Oh hadd merengjen lelkem álmadóan
Oly egyszerű mint boldog éveken . . .
Ha képzeletben hűs platánok árnyán
A csendes zárdakertben bolygok én,
Mindig, mindig velem van gondolatban
Legkedvesebb játszótársam: Irén.

Együtt jeleskedék száz esinyterésben
Leczkéinkbe együtt sültünk bele.
Együtt vala részünk a büntetésben
Egyszóval ő volt a lelkem fele.
Pollus és Castor szívében sem égett
A mienknél szentebb baráti láng.
Hogy sirig tartó lesz ragaszkodásunk
Lelkesedőn gyakran fogadkozáink.

Eljött a szünidő bucsuzni kellett
Válásunk könny nélkül nem eshetett.
Ő visszatért távoli falujába
Engem a sors nagy városba vetett.
Eleintén érzéstől áradozva
Egymást érte a sok hosszú levél,
Később gyérült majd elmaradt egészen
Alig borult ránk harmadszor a tél.

Megváltozánk idő teltén azóta
Talán már fel sem ismerném ma őt,
Az én Irénkém emlékemben él csak
Épp oly tündér, mint esztendő előtt.
Multon, jövőn többé nem tépelődöm,
Tűröm mit rám mér a fakó jel n,
Csak akkor száll meg fájo édes érzés,
Ha kis pajtásom képe megjelen . . .

hogy 48-as függetlenségiek vagyunk, ez nem más haszontalan, sőt ostoba szószátyárságnál, nem férfíhez illő, vén asszonyi tempo a mi cselekedetünk.

Elhetetlenségünk teszi lehetővé, hogy Tiszá Istvánok ülnek a nemzet nyakára s erőszakoskodásuk nem csak nem ingerli, hanem megfélemlíti az ugynevezett parlamentet is, erőszakoskodnak annak tudatában, hogy a közönség, »schneidig« része megdicséri is az »erős kezét«, a nagy közönség pedig némán sóhajtozva türi áldatlan rakonezátlanokodását.

Panaszkodunk a »Gott erhalte« nótá ellen, de hát megkísérlettük-e csak egyetlen egyszer bojkotálni azon helyiséget, a hol ezen nótával boszantják fülünket? Ugy-e nem! pedig őt lehet tenni egy ellen, hogy a mely helyiséget a Gott erhalte miatt kerülné a közönség, az a vendéglős — vagy ki? — világ életében ezt a nótát nem engedné többé fújni.

Nem így járunk el. Ha bánt bennünket akár a Gott erhalte, akár más — a szür alatt, hogy senki meg ne tudja kik voltunk a merénylők, — püsségünk, azután pedig tömegesen tüntetve keressük fel a megtörtént botrány helyét.

Az olaszok a Radetzky időkben nem dohányoztak, nem szivaroztak csak azért, hogy ez által a gyűlölt osztráknak ártsanak s ellenszenvüket kezzel foghatólag kimutassák. Ezt az olasz tette, a kit pedig közdolgozóiban lanyhának tartanak. Nekünk magyaroknak ilyen tettek eszünkbe se jutottak, jobb is, hogy nem jutottak, siralmas vége lett volna, példa erre az országgyűlési 48-as függetlenségi pártnak viselkedése Klopfi István urral szemben.

Elhetetlenségünk határtalan; Orca-pirulással olvasom egy németországi cég-

nek üzlet feleihez küldött következő értesítést. »Daczára annak, hogy árjegyzékünk »magyar kiadását« megküldtük, mégis a megrendelések nagyobb része, melyek Magyarországból hozzánk beérkeztek németül volt írva és az igen tisztelt vevőink nagyobb száma azon kívánságukat fejezték ki, hogy a jövőben csakis német szövegű árjegyzéket küldjünk. Az egyszerűség szempontjából tehát f. é. őszi árjegyzékünk csak német nyelven jelent meg, bátrak voltunk egy példányt b. ezimére jutatni és alkalommal beálló szükségleténél szíves pártfogását kérjük.«

Mily megdöbbenő fokát a hitványságnak jelzi a német kereskedő, ha körlevelének tartalma igazi, ha pedig nem igaz, mennyire elhetetlennek kell tartani bennünket, hogy ily szemtelen vádat mernek arczunkba vágni?!

Avagy van-e méltó kifejezés annak megbélyegzésére, midőn az üveg és porcelán gyárosoknak a napokban Budapesten tartott értekezletén arról kellett panaszkodniok, hogy gyártmányaikat a magyar kereskedők nem közvetlenül keltőképpen, a magyar közönség pedig nem veszi, úgy hogy Oroszország több áruinkat fogyasztja mint magunk. Ausztria gyártmányát fogyasztjuk, a magunkat elhanyagoljuk.

Mai viszonyainknak gyökeresen meg kell változni, mert az út, melyen járunk nem az emelkedésnek, hanem a süllyedésnek, nem a szabadságnak, hanem a szolgaságnak útja.

Gazdagok lehetnénk erélyes kitartással, igaz munkával, és koldusok vagyunk lanyha elhetetlenségünk miatt. Ellenségeinket táplálják, erősítjük; magunk tesszük tönkre önmagunkat.

Haladhatunk-e tovább ezen az úton?!

... Vélem: esendül a kolostor harangja
Mint egykor pünkösdi fényes hajnalán . . .
A kápolnában egymáshoz simulva
Imát mond két fehér ruhás leány . . .
A mult ködébe tűnt el mind a kettő.
S míg gyászolom kiesiny pajtásomat
Lelkém régi énjét siratja benne,
Örökre elszállt ifjúságomat.

Kordina Lilly.

Tenger mellől.

Lovrana aug. 15.

Éjjeli tizenegy óra. A »Hotel Villa Lovrana« ablakából kihajolva szivarozom. A mai tengeri fűrdő nagy hullámverésével kifárasztott, a Monte Magiorán tett barangolásaim elbágyasztottak. Hallgattam a millió és millió cigale egyhangú danáját, néztem a csendesen fénylő égboltot, a sötétben elterülő tengert s ebben a véghetetlen édes csendben olykor-olykor felhangzik egy-egy elkésett hazafelé menő olasz legény dala. Egyszerű a nótá és egyszerű a nótázó is és mégis mily búbaj van abban, ha ily csendes éjjelen, a hegyen és a tenger fuvallatával együtt hangzik fel és hal el a dal.

Itt a kisérletet a dalhoz a hegyek és a tenger adják. Milyen simfonia.

Nagy és felséges a művészet, de a szív legbensőbb húrjait legközvetlenebbül, legmelegebben mégis csak a természet hangja és ezek az önként fakadó, édesen lágy melódiák rezegtetik meg.

Büszke vagyok, hogy szeretett városom minden szépért hevülni tudó lakosága már tavaly megalakította zeneegyesületét,

a mely — gondolom mire haza érek — pár havi pihenés után újra megkezdí működését.

Hiszen van-e edesebb, megpihentetőbb befejezése napnak mint a zene. A nappal a munkáé, a fáradságé, küzdelemé és gondoké és százszor szívesen látott az este, ha a nappal zaját harmonia váltja fel s a zene ringatja el a fáradt embert az éjjelbe.

Nem tudom azért-e, mert olasz földön jártam, azért-e, mert az olasz zene büvöl el leginkább, de szeretném ha az egyetlen vezetőse az olasz zene költők műveinek előadásaira szült fiktetne.

Mily kedves dolog volna a téli sásonban egynéhány olasz és magyar estélyt rendezni. Meg vagyok győződve, hogy olasz és magyar művek előadására a város zenet művelő bájos hölgyei közül többen vállalkoznának is. Hisz maga az gyönyörűség már, mikor egy szép asszony, sok leány a pódiumra lép, mikor a tapsok felhangzanak s a rózsás arczon az elfogadottság és megilletődés pírja látszik! hát még maga a dal!

Olaszországban alig van város, a melyeknek zene és énekkara ne lenne. Igaz, hogy az olasz született zeneértő, oh az a magyar is.

Nincs a világnak még egyetlen egy nemzete, a hol a népköltészet olyan gyönyörű teremnének mint a magyarnál.

A magyar minden szépre fogékony s így fogékony arra is, hogy ugy a saját, mint más nemzetek zene kincsét megérteni és művelni tudja.

Tehát csak aventi, hangozzék Kaposvárott a nótá, hiszen a hol a dal beszáll az ablakon ott a rosszkedv kifut az ajtón!

Dr. Obetkó Károly.

Az érdemes iskolaszék nem sokáig törte fejét ezen elmés kérelemn. hanem nyomban meghozta határozatát, ekképpen:

»Nyim: ha többé nem — enyim,
 Adánd: akkor nem — adand,
 Juth: pedig nem — jut,
 Köss talpadra uti laput —
 Föl is ut, le is ut.«

— **Almás kenyér.** Az inséges esztendő még majd almával sült kenyeret hoz a szegény ember asztalára. A krumpli drága és nagyon takaroskodni kell vele, ezért most Molnár István, az országos gyűlészeti miniszteri biztos, azt ajánlja, hogy a lehullott alma — ugymond figyelmeztető szavában — többféleképpen értékesíthető. Lehet ugyanis négy részre vágva megaszalni és télen főzve elhasználni; lehet nyersen ciderbor készítésére felhasználni, aminek az idej gyenge szőlő termés folytán szintén kelendősege lesz; de — ami igen fontos — lehet az ilyen és egyéb aprónak maradt kenyérpötlékek is felhasználni, mint az 1813-ban Németországban nagyban is felhasználták. Erre a célra az almát meghámozzák, megreszelik és minden két kilogramm almához három kilogramm kenyérlisztet vesznek, egy kis vizet vesznek hozzá, a szükség szerint összegyurva; így öt kilogramm kenyeret nyerünk. Az eljárás egyébként teljesen olyan, mint a burgonyával készített kenyérnél. Az almával sült kenyér izletes, kellemesen édeses, igen egészséges, könnyen megkell és jól süthető. Az almás kenyér tartós is; nem szárad oly hamar, mint a burgonyás kenyér; sőt volt eset rá, hogy az almás kenyér két hétig is eltartott; jó és izletes maradt és meg sem penészedett sem meg nem savanyodott. Az idén, mikor a rossz burgonyatermes folytán a Felvidéket éhínség fenyegeti és amidőn millió métermázsánál több apró, fejletlen almatermesre van kilátásunk, az almaértékesítésnek e módját a termelőközösség figyelmébe ajánlja a gyümölcsészeti biztos.

— **Névváltoztatás.** Kuhl József kaposvári lakos: «Kolosvári»-ra és kik. Haberfeld Béla, Ottó és Hugó szintén kaposvári lakosok «Hajnal»-ra kért vezették nevök átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

KÜLFÖLD.

Az a sok ellentmondó tudósítás, amely a harcztérről érkezik, arra enged következtetni, hogy nagy dolgok vannak készülöben, ilyen fejtelenség a — laptudósítók részéről szokta megelőzni — a japánok győzelmét.

Port-Arthur körül a japánok egyre szűkebbre szorítják az ostromteret, és így most már csak napok kérdése, hogy az általános rohamtámadással a várat hatalmukba kerítsék, amely győzelemnek ugyan tisztán csak erkölcsi értéke jöhetne számitásba. Sokkal fontosabb az oroszok Liajongi visszavonulása Mukdenbe, a hol Korupatkin ismét várakozó állást fog elfoglalni mindaddig, míg a vitéz japánok őt esetleg Karbingba való visszavonulásra nem szorítják.

Míg az oroszokat napról-napra szárazon és vizen újabb és újabb vereség éri annyira, hogy most már flottája az ellenséggel szemben számitásba nem jöhet, addig nagy élvezettel fogdoszák el hajóik a védtelen angol kereskedelmi hajókat.

Angliában e miatt óriási a felháborodás úgy sajtó mint a kormány körében és a legnagyobb diplomáciai ügyességre lesz szükség, hogy Anglia és Oroszország között az újabb angol hajóelfogások miatt konfliktus ne támadjon.

Pretoriában nagy az inség a burok között — az angol kormány a helyszínére küldött bizottsággal kutatja a baj okát. A minap megtartott népgyűlésen, ama kívánságuknak adtak kifejezést a burok, hogy

helyezze vissza hivatalukba a kormány azon burokat, kik előzőleg a kormány szolgálatába állottak.

Oroszországban egyre terjed a forrongás — csak egy szikra és a hatalmas birodalom lángokban áll. A legutóbbi mozgósításnál — a behívott katonák nyíltan ellenszegültek a behívó parancsoknak — és sokan közülük külföldre menekültek. A kaszárnyákban ezrivel találják a proklamátókat, melyben a katonákat nyílt ellenszegülésre szólítják.

KÖZGAZDASÁG

— **Az iparkamarák küldötteinek soproni értekezlete.** A kereskedelmi és iparkamarák soproni országos gyűlése teljesen igazolta kereskedőink és iparosaink azon panaszát, hogy ezen rosszul szervezett, nehezen mozgó és így semmit sem érő testületek nem felelnek meg a mai viszonyoknak. Olyannyira rossznak és mai szervezükben olyannyira feleslegesnek tartják képzett kereskedőink és iparosaink ezen kamarákat, hogy a tag választások iránt nem is igen érdeklődnek, ugyannyira, hogy nem egy ízben történik meg, miként egyhangúlag önönmagát választja meg a választásra egyedül megjelent kamarai tag. Kereskedőink panaszát komolynak tartottuk mindíg, hisz ismerünk mi még más kamarákat is, melyek nem felelnek meg céljaiknak, de hogy az iparkamarai intézmény ennyire ne érjen semmit, azt még se hittük volna.

Gyűlésre jöttek össze azok a férfiak, kik hivatalosan lennének Magyarország kereskedelmi és ipari érdekeit előbbre vinni, és mikor már igen sokat beszéltek, akkor látjuk csak, hogy nem ösmerik fel a bajt, csak kuruzsolnak.

Tanonezképzésről, segédek és munkásokról, politikai reformokról beszéltek, amelylyel ipart ugyan sohasem teremtenek.

Önálló vámterületről — azonban dacára annak, hogy az összes iparkamarák kinyilatkoztatták, hogy ez az **egyedüli módja iparunk megerősítésének és kereskedelmünk megerősítésének** — nem esett szó.

Valószínűleg azért, mert a kereskedők és iparosok pénzével fizetett «titkár urak» nem teljesen függetlenek — a kormánytól.

— **Szárazság.** A nagy szárazság nemcsak a mezőgazdaságnak — hanem az iparnak is óriási károkat okozott. A legnagyobb részt vízire dolgozó gyárak kénytelenek voltak a beállott vízhiány következtében üzemüket redukálni, vagy teljesen beszüntetni. Nagy befolyással volt a szárazság ennek következtében az árak aralakulására is, mert pl. míg a pamut, kender és len fonalakat máskor vasutiszállítás helyett a tetemesen olcsóbb vízi uton szállították Hamburgból a gyárakba, addig most az Elba kiszáradása következtében kénytelenek a drágább szállítási eszközöket — a vasutakat — igénybe venni.

Szépen fejlődésnek induló selyemtenyészésünk is nagy kárt szenvedett a szárazság következtében, mert a nedvesség hiányában, az upefa leveleknek nem volt meg a kellő tápanyaguk, minek következtében aztán a gubóminőség silányabb lett. Ez idén pedig 114 ezer család foglalkozott selyemgubó termeléssel, kiknek munkadíj és gubókért körülbelül 3 és fél millió koronát fizetett — a selyemgubót értékesítő állampénztár.

— **Szarvasmarha díjazás.** A «Somogy-megyei Gazdasági Egyesület» a «Nagyméltóságú Földmívelésügyi Miniszter Ur» anyagi segélyezésével 1904. évi szeptember hó 11. napján délelőtt 9 órakor **Boldogasszonyfán**, 1904. évi szeptember hó 18. napján délelőtt 9 órakor **Göllén**, 1904. évi szeptember hó 18. napján délelőtt fél 12 órakor **Alsokon**, úgy a

magyar, mint nyugati (páros tarka) tenyésztőket díjaz, mely célra a fentnevezett községekben 265—265 koronát fordít s a díjak mezőgazdasági gépek és eszközökben adatnak ki, és pedig:

I. díj	100 korona értékben
II. díj	60 » »
III. díj	30 » »
IV. díj	25 » »
V. díj	25 » »
VI. díj	25 » »

Összesen: 265 korona értékben.

Díjazási feltételek: 1. Díjat csak a somogy-megyei volt urbéreszek, vagy ezekhez hasonló körülmények közt gazdálkodó somogy-megyei tenyésztők tehenei nyerhetnek. 2. Csúpnán oly tenyésztőket díjaztatnak, melyek a bemutatáskor 3., illetve negyedik életévüket betöltötték. 3. Pályázók tartoznak községi bizonyítvánnyal igazolni, hogy elővezetett teheneik növendékmarha koruktól fogva nevelésük alatt voltak. A fentebb felsorolt díjakon kívül dicséret oklevelek is osztatnak minden más somogy-megyei tenyésztőnek magyar és nyugati fajta tenyésztőtehenei részére. A díjazást a somogy-megyei gazdasági egyesület által kiküldött szakbizottság eszközli, melyekhez az alispán által kiküldendő állatorvos is csatlakozik. Somssich Andor, a gazdasági egyesület elnöke. Gr. Hoyos Miksa, a gazdasági egyesület alelnöke. Dr. Roboz Zoltán, a gazdasági egyesület titkára.

Közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Szívesen olvastam b. lapja legutóbbi számában megjelent «az Erzsébet kávéház» című hírt, mert ezen közlemény engem arra indít, hogy a városi hatóság figyelmét felhívjam, miként lehet eltérni, hogy ép a városi hatóság által setány céljára szánt fasorban egy kávéházi üzlet részéről asztalok és székek legyenek elhelyezve és az egész nap elfoglalva levő közönségtől még az is el legyen vonva, hogy esténként ezen fasorban sétálva keresen üdülést az egész napi hőség után.

Aztán kérdem, ki engedte meg ezt a kávéház bérlőnek, mikor ha a kereskedőnek csak a trafik táblája lóg lejjebb mint szokás, már a rendőrséggel gyűl meg a baja, hát még ha egy ládat vagy más valamit rak ki üzlethelyisége elé. — Maga az, hogy az aszfalt járda felét elfoglalja a kávéház, tűrhetetlen, most meg a fasort foglalja el, kérdem ki engedte ezt meg, vagy fizet-e ezért valamit a kávéházi bérlőség.

Remélem, hogy hatóságunk haladéktalanul intézkedni fog ezen állapot megszüntetésére.

Kérem a t. Szerkesztő urat ezen soroknak b. lapjában helyet adni.

Tisztelettel

Egy kereskedő.

— **A rendőrség figyelmébe.** A Kont-rási utca kinyitása óta a Berzsényi utcában ennek szomszédságában lakók sok kellemetlenségnek vannak kitéve — egész nyáron át a nagy por, mely a rendezetlen utcán betódult — most, hogy esős idő jár, oly nagy sár van, hogy a járókelők csak az út közepén tudnak menni; amelyenk orvoslását kérjük mielőbb.

Egy berzsényi utczaí.

SZERKESZTŐSÉGI ÜZENETEK

— **F. Kecskemét.** Kérjük a lapot küldeni, mi már megindítottuk.

— **Dr. B. S.** A megrendelésnek eleget tettünk. Szívesen üdvözöljük lapunk olvasói sorában.

— **Sopron, várkerület.** A kívánt lap-példányokat elküldtük.

— **Vasutas.** Ügyében — adat hiányában — nem tehetünk semmit. Azonban, ha abba nem akarja hagyni a dolgot, kérjük az adatokat és szívesen eljárunk.

— **Sz. K. Kaposvár.** A tárczát köszönettel vettük, legközelebbi számunkban hozni fogjuk. Máskor is és más tárgyban is szívesen látjuk.

— **M. P. Zala-Egerszeg.** Azt hisszük cserében kaptuk. Megindítottuk mi is lapunkat. Kollegiális üdvözlét!

— **J. A. Szenna.** Köszönjük a figyelmet és kérjük továbbra is.

Felelős szerkesztő: **Dr. Rózsa Ernő.**

Laptulajdonosok és kiadók:
Szalay Károly és Dr. Rózsa Ernő.

* **Egy teljesen új** *

KIRAKAT FOGLALAT

= a hozzá való tükör-üveggel =

olcsón eladó.

* Értésítést ad a kiadóhivatal. *

HIRDETESEK

FELVÉTELNEK
A KIADÓHIVATALBAN.

1903. IV.—V. költésű 3 törzs

„ELZA” TYUK

az Elzák a Plymonthok nálam
kitenyészett szubvarietásai

ELADÓ.

Plymonthokra előjegyzést elfogadok. Tenyészdem bármikor

megtekinthető

MEZRIGZKY NÉ,

Békásmegyeri tisztviselőtelep

(Pest megye.)

Könyvnyomdai

munkákat

jutányosan készít

Kéthelyi L. Kaposvárott.

FOGADÓ

ORSZÁGOS VENDÉGLŐSŐ SZAKLAPJA ORSZÁGOS PINCZÉREK SZAKLAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal **Budapest, Kerepesi-ut 13.**

Egyedüli legelterjedtebb heti és hirdetésekre legalkalmasabb szaklap.

FÉRFI INGET

A LEGELSŐ HELYEN VÁSÁROLJUNK,
mert csak ott találhatunk kellő biztosítékot a jó minőségre és tökéletes szabásra nézve

VARADY BELA

Öherczegi udvari szállító, férfi fehérnemű és ingkészítő
BUDAPEST, IV., KISHID-U. 9.

INGKESZITMÉNYEI UTOLÉRHETETLENEK.

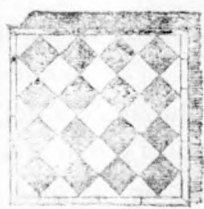
Á R A K :

*-os fehér ing K 5.— ***-os fehér ing K 7.—
-os > > K 6.— **-os > > K 8.—

Sima mellel, gallér és kézelő nélkül.

Rávarott gallérral és kézelővel minden ing 1 koronával drágább.

VISELT INGÉK a lehetőséghez képest javíttatnak
Színes ingszövetmintákat kívánatra bérmentve küldök.
KÜLÖNLEGESSÉG: Női zephyr-ingblouse mérték szerint.
Árjegyzék és dívatlap bérmentve.

BOROVITZ MANÓ

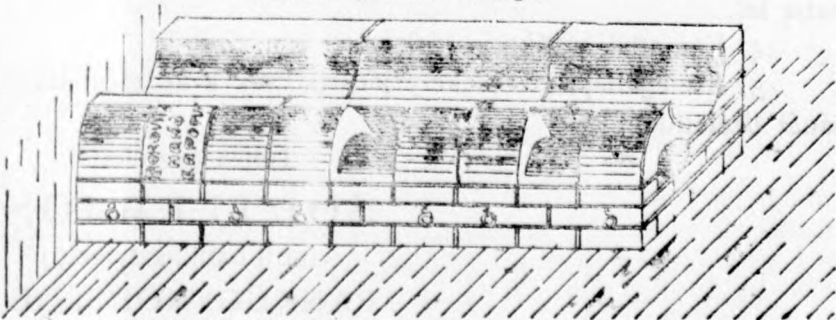
KAPOSVÁR.

aszfaltozási, cement-beton- és mindenféle építkezési vállalat.
— Műtárvány és cementárúgyár. — Szobrász- és kőfaragóműterem. — Sirkővek és építkezési anyagok raktára. —

Felülnést készítő.

Uj!

Uj! A gályos vályukat az is állatokból legbiztosabban csak úgy tarthatják távol, ha eret és utató vályukat szenny és poroktól megóvjuk, ami csakis az általam készített (működő, hatóval ellátott, marhaetető vályuk alkalmazása mellett lehetőség s

Ezen vályuk különösen az állattenyésztést űző, de Németország és külföld minden gazdaságában legjobb sikerrel alkalmazhatók.

ELŐNYEI: Egy-zerű szerkezet, mely j. vítésre nem szorú, soha el nem dugul, mindenkor elegendő tiszta és friss vizet szolgáltat, minden fáradság nélkül tisztán artható és végre — ami fő — olcsóbb min. bármely más vályu.

Árajánlatokkal istállóberendezésekre, valamint egyéb beton-, mozaik-, terazzo-, aszfaltozási, szobrászati és kőfaragó-munkákra, nemkülönben prospektussal készséggel szolgálók.

Minden időben semmi sem biztosíthatja jobban az egészséget, mint a jó és emésztő-képes gyomor, meg a **tiszta ivóvíz**. Kiváló eszköz erre a mohai

ÁGNES

forrás. A mohai víz, mondhatni, mióta a földből előbukkant, mindig járt ismeretessé lett kiváló gyógyító hatásairól.

A víz olyan mélységből ered, a milyen mélyre a talaj esetleges szennyezettségének fertőző anyagai semmi körülmények között hem juthanak le, mert 24-féle kitünőbbnél kitünőbb szűrő földréteg állja útjokat, következésképpen tehát a víz

teljesen bacillus-mentes,

azaz a legideálisabban tiszta s így a legegészségesebb ivóvíz Ennek igazolásául

Sz. 29.1902. M. k. áll. bacteriologiai intézet Budapesten.

Nem kevésbé jellemző a forrás kitűnő tulajdonságai egyikéért a tisztaságára nézve az 1902. febr. 18-án megejtett bacteriologiai vizsgálatról alkotott vélemény, mely szó szerint a következő:

Az előre bocsájtott vizsgálati eredmény tanúsága szerint a mohai ÁGNES-forrás vize bacteriologiai szempontból nagyon tiszta és kifogástalan.

Budapesten, 1902. február 18-án.

Dr. PREISZ HUGÓ s. k.

a. m. kir. bacteriologiai intézet vezetője, ny. r. tanár

Árlapot s prospectust kívánatra bérmentve küld a mohai Ágnes-forrás kezelésége Mohán, Fejérmegye.

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

ÓVÁS

== A magyar gazdaközönség szíves figyelmébe! ==

Sok budapesti ügynök az utóbbi időben oly hirdetésüket tesz közzé a lapokban, amelyben a lehetetlenségig olcsó törlesztés kölcsönt ígérnek.

Ezen ügynökök ígéretüket sohasem válthatják valóra, mert a hirdetett feltételek merőben ellentéznek a bankok és takarékpénztárak szabályaival és kamat tételeivel; sőt törvényekkel is. Céljuk, hangezatos hirdetésükkel az ügyfelet lépre vinni és huzavona által kényszer helyzetbe hozni, hogy döközben megszerzeit, a hirdetettnél sokkal drágább kölcsönt kénytelen legyen génybe venni.

Én nem ígérek semmit!

Hanem aki beküldi hozzám a birtokára vonatkozó telexkönyvi kivonatot és kataszteri birtokívet, annak:

1. Megszerzem a kölcsönt 15-75 évi időtartamra a legegényesebb módon, minden előzetes költség nélkül 15 nap alatt.
2. Engedélyezés után közlöm a feltételeket és tetszése szerint elfogadhatja, vagy visszautasíthatja azokat anélkül, hogy bármiféle kárpótlást igényelnék tarauozásomért.
3. A kölcsön készpénzben lesz kifizetve és előzetes 1/2 évi felmondással bármikor visszafizethető, de az intézet nem mondhatja fel.
4. Kamattal a tőke is törlesztve van.
5. A megállapított csekély járulékok csak a kölcsön folyósításánál fizelendő.

Teljes tisztelettel

SÓTI LAJOS

(volt banktisztviselő)

BANKÜGYNÖKSÉGE

Budapest, VIII, Bezerédi-utca 11. sz.

(a Népszínház mellett.)

Törlesztéses kölcsönök már 600 koronától kezdve kaphatók, — Vidéki képviselők keresztetnek.

Alapítva 1896-ban. — Az ellír. megismereti: kölcsönök összege több millió korona.

Barta Sándor

polgári és egyenruha szabó üzlete

KAPOSVÁR

Erzsébet-tér, új városház épület.

Legnagyobb raktár előírás szerinti

katonai

felszerelésekben.

Mérték szerint készülnek minden fegyvernemhez tartozó **egyenruhák** a legutányosabb áron. Raktáron tartatnak **hazai és angol szövetek**, ugyszintén **skót különlegességek** a legnagyobb választékban. Készülnek a legutolsó divat után **öltönyök, felöltők, raglanettok, télikabátok városi és utazó bundák**, ugyszintén **takarók** a legfinomabb szőrmebélésekkel.

Jónak, a jobb az ellensége.

Érdemes a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruhák mosására, a Schicht által újonnan feltalált

mosó kivonat,

„Asszonydicséret”

védjegy, a ruha beasztatására.

Öltönyök:

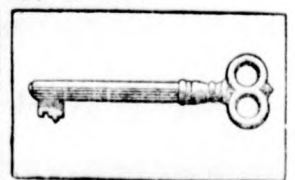
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkenti.
2. Fáraósgot a ny. yedre.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztábbá, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kosoknak, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett cég kezességét vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosásénál.

Nékiölözhetetlenné válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

— Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

Jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrészektől mentes.

..... Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy mind a szarvas szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.